

**Таблиця 1 ПРОФЕСІЙНІ НАЗВИ РОБІТ, ЯКІ ЗДАТНИЙ ВИКОНУВАТИ
ФАХІВЕЦЬ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР»
НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ 6.030509 «ОБЛІК І АУДИТ»**

№ з/П	Код і назва професійної групи	Професійна назва роботи (посада)
Ш. Фахівці		
1	3119. Інші технічні фахівці в галузі фізичних наук і техніки	Технік з планування Технік з обігу
2	3433. Бухгалтери та касири експерти	Бухгалтер Касир-експерт
3	3439. Інші технічні фахівці в галузі управління	Інспектор Інспектор з інвентаризації Інспектор-ревізор Ревізор

Виробничі функції, типові завдання діяльності фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та вміння, якими він повинен володіти

Відповідно до первинних посад, які може обіймати випускник вищого навчального закладу, бакалавр з обліку і аудиту підготовлений виконувати функції: облікову, фінансово-економічну, організаційну, контрольню-аналітичну.

Типові завдання діяльності, притаманні відповідним функціям, та обов'язкові для їх виконання вміння, наведено в табл.2.

Вищі навчальні заклади повинні забезпечити опанування випускниками системи вмінь розв'язувати певні типові завдання діяльності в процесі здійснення зазначених виробничих функцій.

**Таблиця 2 ВИРОБНИЧІ ФУНКЦІЇ, ТИПОВІ ЗАВДАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ФАХІВЦЯ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР» ТА
ВМІННЯ, ЯКИМИ ВІН ПОВИНЕН ВОЛОДІТИ**

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
1. Облікова	1.1.Складання, приймання, перевірка та бухгалтерське оброблення документів, ведення синтетичного та аналітичного обліку	<p>1.1.1. Керуючись нормативними актами, за допомогою ПЕОМ складати, приймати, перевіряти, обробляти бухгалтерські документи, вести синтетичний і аналітичний облік:</p> <ul style="list-style-type: none"> • касових операцій; • документів з обліку операцій поточного, валютного та інших рахунків; • розрахункових операцій з постачальниками, покупцями, підзвітними особами, з бюджетом, з органами соціального страхування та іншими дебіторами і кредиторами; • документів і звітів з руху запасів; • документів з руху основних засобів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, матеріальних і нематеріальних активів, інвестицій; • документів з оформлення нарахувань і виплат заробітної плати, утримань і відрахувань; • документів з обліку продукції, робіт і послуг; • документів з обліку зовнішньоекономічної діяльності

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
1. Облікова		1.1.2. Вести реєстри аналітичного і синтетичного обліку: <ul style="list-style-type: none"> • транспортних операцій; • допоміжних виробництв; • адміністративних витрат; • виробничих запасів, готової продукції, товарів; • операцій з руху основних засобів, малоцінних та швидкозношуваних предметів, матеріальних і нематеріальних активів, інвестицій; • операцій з витрат підприємств і обчислення собівартості продукції, товарів; • операцій з реалізації продукції, робіт і послуг; • операцій з фінансових результатів; • операцій з обліку капіталу і резервів
	1.2. Складання фінансової звітності	1.2.1. Використовуючи дані бухгалтерського обліку складати: <ul style="list-style-type: none"> • бухгалтерський баланс; • звіт про фінансові результати та їх використання; • звіт про рух грошових коштів, • звіт про власний капітал, • примітки до звітності
	1.3. Визначення цін	1.3.1. Обчислювати ціни на запаси, роботи, послуги
2. Фінансово-економічна	2.1. Організація фінансово-господарської діяльності підприємства	2.1.1 Використовуючи дані бухгалтерського обліку, здійснювати фінансові, кредитні, розрахункові операції, складати декларації, розрахунки з податків загальнодержавного і місцевого призначення
	2.2. Визначення доходів, витрат і фінансових результатів	2.2.1 Використовуючи дані бухгалтерського обліку визначати доходи та витрати, економно і дбайливо використовувати кошти

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
2. Фінансово-економічна	2.3.Організація страхової роботи	2.3.1 Використовуючи дані бухгалтерського обліку: <ul style="list-style-type: none"> • формувати страхові послуги, вивчати ринковий попит на них; • визначати ціни на страхові послуги; • укладати договори майнового страхування, розраховувати суми страхових платежів, розмір збитків і сум страхових відшкодувань
	2.4.Визначення матеріальних і трудових ресурсів та ефективності їх використання	2.4.1 Використовуючи нормативні та звітні показники статистичної і фінансової звітностей, статистичні методи оброблення економічної інформації на ПЕОМ оцінювати трудовий потенціал підприємства, визначати: <ul style="list-style-type: none"> • попит і пропозицію на ринку товарів і послуг; • чисельність персоналу; • норми праці, продуктивність праці, вплив чинників на продуктивність праці; • основні і оборотні засоби; • амортизаційні відрахування; • склад і структуру оборотних засобів підприємства, норми витрат сировини та інших запасів; • ефективність використання матеріальних і нематеріальних активів; • необхідний розмір грошових коштів, норматив оборотних коштів у запасах та інших нормованих елементів
	2.5.Визначення ефективності технічних нововведень та елементів інфраструктури підприємств	2.5.1. Використовуючи показники фінансової і статистичної звітності визначати ефективність технічних нововведень

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
2. Фінансово-економічна	2.6.Планування господарсько-фінансової діяльності	2.6.1. Керуючись рекомендаціями та інструктивними матеріалами, показниками економічного аналізу: <ul style="list-style-type: none"> • визначати обсяги діяльності підприємства на рік, складати оперативні плани; • використовувати методи мотивації для стимулювання праці, нараховувати заробітну плату, премії й інші винагороди працівникам підприємства; • визначати показники якості продукції, витрати за їх статтями, складати кошторис виробництва; • визначати собівартість продукції, здійснювати калькулювання
	2.7. Планування фінансових показників діяльності підприємства	2.7.1. Використовуючи розрахункові дані виробничої частини плану, складати: <ul style="list-style-type: none"> • план реалізації продукції та надходження грошових коштів і прибутку підприємства; • розрахунок платежів до бюджету; • зведений фінансовий план підприємства
	2.8. Складання плану документо-обігу і заходів щодо вдосконалення обліково-економічної роботи	2.8.1. На основі Положень (стандартів) про ведення бухгалтерського обліку та Положення про організацію діловодства: <ul style="list-style-type: none"> • складати плани-графіки надходження, оброблення бухгалтерських документів, передавати документи в архів; • розробляти заходи щодо запровадження прогресивних форм і методів бухгалтерського обліку, поліпшення економічної роботи
3. Організаційна	3.1.Дотримання Законів України та інших нормативних актів, що регулюють господарську діяльність підприємств	3.1.1. Керуючись законами України та іншими нормативними актами, використовуючи дані бухгалтерського обліку: <ul style="list-style-type: none"> • складати довіреності та проводити контроль за їх використанням; • установлювати строки позовної давності; • складати розрахунки і претензії за порушення договірних зобов'язань;

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
3. Організаційна		<ul style="list-style-type: none"> • складати позовні заяви, укласти трудовий контракт; • визначати види матеріальної відповідальності і розмір відшкодування матеріальних збитків; • оформляти розбіжності в кількості й якості, виявлені під час приймання матеріальних цінностей; • забезпечувати стягнення дебіторської і погашення кредиторської заборгованості, дотримання термінів позовної давності
	3.2. Організація бухгалтерського обліку і звітності	<p>3.2.1. Використовуючи нормативну базу, запроваджену форму обліку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • групувати господарські засоби за складом і джерелами утворення; • надавати допомогу і проводити інструктаж облікових і матеріально-відповідальних осіб у виробничих підрозділах з питань своєчасного і правильного відображення бухгалтерських операцій у регістрах синтетичного й аналітичного обліку та формах звітності
	3.3. Організація роботи матеріально-відповідальних осіб	<p>3.3.1. Використовуючи професійні особливості організації облікової роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • організовувати роботу матеріально-відповідальних осіб зі складання звітів та подавання їх до бухгалтерії; • забезпечувати інформацією для матеріального та морального стимулювання праці матеріально-відповідальних осіб
	3.4. Дотримання правил зберігання бухгалтерських документів і організація архіву підприємств	<p>3.4.1. Проводити своєчасний відбір, оформлення і передавання на зберігання документів відповідно до Положення про ведення діловодства на підприємстві</p>
	3.5. Організація зовнішньоекономічних відносин	<p>3.5.1. На основі Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Митного кодексу України, Закону України «Про міжнародні договори» та інших нормативних актів:</p>

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
3. Організаційна		<ul style="list-style-type: none"> • вести облік експортно-імпортних операцій; • підготовляти товар до митного контролю, заповнювати декларації та вести їх облік; • визначати ефективність зовнішньоекономічної діяльності
	3.6. Реформування і запровадження бізнесу на підприємствах	<p>3.6.1. Керуючись законодавчими та нормативними документами щодо підприємницької діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розробляти засновницькі документи, здійснювати реєстрацію підприємств у державних органах, складати і контролювати виконання бізнес-плану; • установлювати відносини з фінансовими і податковими органами, органами страхування, консалтинговими та аудиторськими компаніями тощо
	3.7. Організація дій з метою попередження або зменшення ступеня ймовірного пошкодження	3.7.1. Застосовуючи методи спостереження та контролю, визначати потенційно небезпечні ділянки виробництва, види виробничих процесів та елементи природного середовища, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій
	3.7.2. На підставі даних щодо потенційно небезпечних ділянок виробництва, видів виробничих процесів та елементів природного середовища за допомогою типових інструкцій планувати запобіжні заходи	3.7.3. У разі загрози виникнення надзвичайної ситуації за допомогою штатних та індивідуальних джерел інформації забезпечувати оперативне приймання сигналів про виникнення небезпеки та їх розпізнання персоналом об'єкта
3.7.4. За умов надзвичайної ситуації з урахуванням планових документів цивільного захисту об'єкта господарювання, використовуючи табельні прилади, інструкції та (за потреби) транспортні засоби, установлювати вид і ступінь зараження об'єкта радіоактивними, біологічними та небезпечними хімічними речовинами		

Продовження табл.2

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
3. Організаційна	3.8. Організація дотримання вимог безпеки та гігієни праці	3.8.1. На підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу з питань охорони праці організувати: <ul style="list-style-type: none"> • дотримання вимог безпеки праці учасниками трудового процесу; • дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу
	3.9. Організація захисту в разі виникнення надзвичайної ситуації	3.9.1. За умови надзвичайної ситуації, орієнтуючись на сигнал про виникнення небезпеки, за планом цивільного захисту об'єкта господарювання організувати індивідуальний захист із використанням табельних та підручних засобів 3.9.2. Організувати евакуацію підлеглого персоналу з небезпечної зони 3.9.3. Користуючись наданою інформацією про захисні споруди, організувати укриття підлеглого персоналу 3.9.4. В умовах надзвичайної ситуації на основі результатів обстеження об'єкта господарювання за допомогою табельних та підручних засобів проводити рятувальні та інші невідкладні роботи 3.9.5. Застосовуючи засоби індивідуального та колективного біологічного, радіаційного і хімічного захисту, проводити спеціальну обробку об'єкта та його персоналу
	3.10. Проведення розслідування нещасних випадків та аварій	3.10.1. За умов виробничої діяльності на основі аналізу результатів власних спостережень за наслідками нещасного випадку або аварії, користуючись чинним положенням, визначати факт випадку чи аварії 3.10.2. У складі комісії з розслідування нещасного випадку, користуючись чинними положеннями, складати акт про нещасний випадок на виробництві

Продовження табл.2

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
4. Контрольно-аналітична	4.1. Контроль за дотриманням нормативних актів з методології бухгалтерського обліку та збереженням і ефективним використанням ресурсів підприємства	<p>4.1.1. Керуючись нормативними актами, використовуючи дані бухгалтерського обліку здійснювати контроль за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • дотриманням методології бухгалтерського обліку, • збереженням, ефективним використанням ресурсів підприємства; • касовими операціями; • операціями на поточному, валютному та інших рахунках • операціями з розрахунків з постачальниками, покупцями, підзвітними особами, бюджетом, органами соціального страхування, іншими дебіторами і кредиторами; • операціями з руху запасів; • операціями з руху основних засобів, нематеріальних активів, малоцінних і швидкозношуваних предметів, інвестицій; • операціями з витрат підприємств; • операціями з реалізації продукції, робіт послуг; • достовірністю даних фінансової звітності; • операціями з розрахунків оплати за працю; • операціями з розрахунків у сфері зовнішньоекономічної діяльності
	4.2. Контроль за дотриманням правил безпеки праці та санітарно-гігієнічних вимог	<p>4.2.1. На підставі технологічної документації, використовуючи чинну нормативно-правову базу: контролювати дотримання безпеки праці учасниками трудового процесу</p> <p>4.2.2. Контролювати дотримання санітарно-гігієнічних вимог учасниками трудового процесу</p>
	4.3. Аналіз господарсько-фінансової діяльності підприємства	<p>4.3.1. Використовуючи дані фінансової і статистичної звітності, комп'ютерну техніку, статистичні методи обробки інформації:</p> <ul style="list-style-type: none"> • забезпечувати інформаційну базу даних; • застосовувати раціональну методику аналізу господарсько-фінансової діяльності

Продовження табл.2

Функція	Типові завдання діяльності	Уміння
	4.3. Аналіз господарсько-фінансової діяльності підприємства	4.3.2. Аналізувати: <ul style="list-style-type: none"> • загальний обсяг реалізації та її асортимент; • забезпеченість матеріальними ресурсами та ефективність їх використання; • стан і склад основних засобів, ефективність їх використання; • стан і забезпеченість підприємства трудовими ресурсами, ефективність їх використання; • витрати підприємства, собівартість продукції, товарів; • фінансові результати і рентабельність підприємства; • майно підприємства і джерела його покриття; • оборотні активи і оборотність; • власний і позичковий капітал; • фінансову стійкість і ліквідність підприємства.

Таблиця 3 ЗДАТНОСТІ ФАХІВЦЯ ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНОГО РІВНЯ «БАКАЛАВР» РОЗВ'ЯЗУВАТИ ПРОБЛЕМИ І ЗАВДАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА НЕОБХІДНІ ДЛЯ ЦЬОГО ВМІННЯ

Здатність	Уміння
1. Організувати власну діяльність	1.1. Визначати цілі та структуру власної діяльності з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів
	1.2. Організувати та контролювати власну поведінку для забезпечення гармонійних стосунків з учасниками спільної діяльності
	1.3. Коригувати цілі діяльності та її структуру для підвищення безпеки та ефективності діяльності.
	1.4. Оцінювати результати власної діяльності стосовно досягнення окремих та загальних цілей діяльності
2. Здійснювати саморегулювання поведінки та вести здоровий спосіб життя	2.1. Застосовувати спеціальні методики корекції власного психічного стану залежно від психофізичних навантажень
	2.2. Застосовувати заходи самоконтролю та саморегулювання, розвитку вольових якостей особистості
	2.3. Використовувати природні чинники для зміцнення працездатності та стійкості до захворювань
	2.4. Використовувати методи самоконтролю за станом здоров'я, фізичного розвитку та діяльності функціональних систем організму
	2.5. За допомогою засобів фізичної культури і спорту та додержання засад здорового способу життя формувати й підтримувати оптимальний рівень власної психофізичної стійкості для забезпечення працездатності
3. Проводити соціологічні дослідження	3.1. На основі аналізу виробничої ситуації визначати мету емпіричного соціологічного дослідження
	3.2. Залежно від визначеної мети обирати адекватну їй технологію соціологічного дослідження
	3.3. Проводити емпіричне соціологічне дослідження за обраною технологією
	3.4. За відповідними методиками проводити аналіз результатів емпіричного соціологічного дослідження

Продовження табл. 3

Здатність	Уміння
4. Ураховувати суспільні відносини та політичні переконання у процесі діяльності	4.1. На основі аналізу результатів спостережень, використовуючи процедури соціологічного аналізу, установлювати власний соціальний статус і соціальний статус учасників спільної діяльності
	4.2. Використовуючи критерії класифікації суспільних об'єднань і рухів, визначати тип конкретного суспільного об'єднання та його місце в політичному житті держави
	4.3. На основі аналізу результатів самоспостережень, ураховуючи ознаки конкретної ідеології, визначати власні політичні переконання та політичні переконання учасників спільної діяльності
5. Здійснювати ефективне ділове спілкування	5.1. Додержуючись норм сучасної української літературної мови, складати професійні тексти та документи
	5.2. У виробничих умовах за допомогою відповідних методів вербального спілкування готувати публічні виступи, застосовувати адекватні форми ведення дискусії
	5.3. Працюючи з іншомовними фаховими текстами, перекладати їх українською, послуговуючись термінологічними двомовними та електронними словниками
	5.4. Обговорювати проблеми загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру для досягнення порозуміння зі співрозмовниками
	5.5. Вести ділове листування, застосовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання
	5.6. Виконувати аналітичне опрацювання іншомовних джерел для одержання інформації, потрібної для розв'язання певних завдань професійно-виробничої діяльності
	5.7. За допомогою комп'ютерних систем автоматизації перекладу та електронних словників робити переклад іншомовної інформації
	5.8. У виробничих умовах, використовуючи ключові слова у певній галузі на базі професійно орієнтованих (друкованих та електронних) джерел, за допомогою відповідних методів проводити пошук нової текстової, графічної, звукової та відеоінформації (робота з джерелами навчальної, наукової та довідкової інформації)

Продовження табл. 3

Здатність	Уміння
6. Ураховувати основні економічні закони у процесі професійної діяльності	6.1. Прогнозувати оптимальні витрати на виробництві та максимальні прибутки за короткотерміновий та довготерміновий періоди
	6.2. Визначати ціну та обсяг виробництва в умовах конкуренції
	6.3. На підставі моделей поведінки споживача прогнозувати максимізацію загальної корисності та платоспроможності домашнього господарства за фактичних бюджетних обмежень
	6.4. На основі аналізу наявних споживчих благ, використовуючи класифікаційні ознаки, класифікувати та визначати потреби суспільства
	6.5. На основі аналізу наявних економічних та природних ресурсів, застосовуючи моделі альтернативних витрат, за допомогою зіставлення та порівняння визначати альтернативні варіанти використання економічних ресурсів
	6.6. За результатами аналізу законодавчих та нормативних актів України, використовуючи макроекономічні моделі, за допомогою зіставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці
7. Ураховувати правові засади у професійній діяльності	7.1. Ураховувати права, свободи та обов'язки людини і громадянина, закріплені Конституцією України
	7.2. Ураховувати правовий статус і повноваження державних органів законодавчої влади та органів виконавчої влади різних рівнів, що закріплені Конституцією України
	7.3. Ураховувати правовий статус і повноваження органів місцевого самоврядування, з якими виникають юридичні відносини
	7.4. Застосовувати положення цивільного права у процесі підготовки нормативних та інших документів конкретного підприємства (установи)
	7.5. Застосовувати положення цивільного права для регулювання майнових відносин
	7.6. Застосовувати положення цивільного права для регулювання (здійснення) трудових відносин на виробництві
	7.7. Брати до уваги головні положення законодавства з охорони праці, цивільного захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій та екологічного права

Продовження табл. 3

Здатність	Уміння
7. Ураховувати правові засади у професійній діяльності	7.8. Брати до уваги основні положення законодавства України з інтелектуальної власності
	7.9. Використовувати основні положення міжнародних конвенцій, угод тощо, до яких приєдналась Україна
8. Ураховувати процеси соціально-політичної історії України у процесі діяльності	8.1. За результатами аналізу історичних джерел та історіографічної літератури, зважаючи на ознаки соціально-історичних епох та критерії причинно-наслідкових зв'язків історичних процесів, визначати періоди, закономірності формування та розвитку етнополітичних процесів в Україні
	8.2. Аналізуючи сучасні документи та історичні матеріали, що відтворюють закономірності життя українського народу в минулому, визначати особливості сучасного соціально-політичного розвитку українського суспільства та його перспективу
	8.3. За результатами огляду на визначену належність свою та оточення до певного етносу підтримувати сприятливий психологічний клімат у процесі спільної діяльності
9. Ураховувати моральні переконання та смакові вподобання у процесі безпечної та ефективної діяльності	9.1. На основі аналізу результатів власних спостережень, використовуючи етико-естетичну теорію, визначати моральні переконання та смакові вподобання учасників спільної діяльності
	9.2. З урахуванням визначених моральних переконань та смакових уподобань знаходити компромісні рішення у процесі спільної діяльності
10. Застосовувати закони нормальної логіки в процесі інтелектуальної діяльності	10.1. За допомогою формальних логічних процедур аналізувати наявну інформацію на її відповідність умовам необхідності та достатності для забезпечення ефективної діяльності
	10.2. За допомогою формальних логічних процедур проводити аналіз наявної інформації на її відповідність вимогам внутрішньої несуперечливості
	10.3. За результатами структурно-логічного опрацювання інформації доходити висновку щодо її придатності для здійснення заданих функцій
	10.4. За негативного результату діяльності знаходити помилки в структурі логічних операцій

11. Забезпечувати екологічно збалансовану діяльність	11.1. Беручи до уваги узвичасні схеми взаємодії та взаємозв'язків усіх компонентів у природничій, соціальній і технологічній сферах, визначати стратегію і тактику діяльності, яка б забезпечувала стабільний розвиток життя на Землі
12. Здійснювати екологічний аналіз заходів (інновацій) у галузі діяльності	12.1. Визначати та класифікувати мету заходів (інновацій)
	12.2. З'ясовувати адекватність застосовуваних технологій, обраних методів, форм, засобів досягнення мети
	12.3. Визначати зовнішні та внутрішні чинники, що сприяють або перешкоджають досягненню мети заходів
	12.4. Прогнозувати міру досягнення мети заходів (інновацій)
	12.5. Визначати заходи, котрі можуть забезпечити досягнення
13. Забезпечувати необхідний рівень індивідуальної безпеки в разі виникнення типових небезпечних ситуацій	13.1. Зважаючи на типові ознаки виникнення небезпек, ідентифікувати джерела і типи небезпек, шкідливі та небезпечні чинники
	13.2. Прогнозувати можливість виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників
	13.3. За допомогою моделей типових небезпечних ситуацій визначати рівень індивідуального ризику
	13.4. Послугуючись типовими рекомендаціями щодо адекватних дій у разі виникнення ознак небезпечної ситуації, зменшувати ризик до припустимих значень
	13.5. На підставі аналізу результатів власних спостережень за навколишнім середовищем та з огляду на типові ознаки шкідливих і небезпечних чинників своєчасно встановлювати наявність небезпечної ситуації, її вид та резерв часу
	13.6. За результатами прогнозу можливості виникнення небезпек, шкідливих та небезпечних чинників або на підставі інформації про наявність і вид небезпечної ситуації, резерву часу, а також послугуючись типовими рекомендаціями щодо адекватних дій, накреслювати план індивідуальних дій для попередження або зменшення рівня ймовірного пошкодження
	13.7. Застосовуючи штатні та допоміжні засоби, реалізувати заздалегідь розроблений план дій щодо попередження або зменшення можливого пошкодження
	13.8. На основі аналізу результатів спостережень за навколишнім середовищем, застосовуючи адекватні методи та методики, давати оцінку екологічним та соціальним наслідкам випадків та інцидентів